

Tayyip Erdoğan, Fazıl Say ve Aydınlarımız

Garbis ALTINOĞLU

26 Ocak 2019

Ünlü piyanist ve bestekar Fazıl Say'ın hırsız, katil ve sahte cumhurbaşkanı R. T. Erdoğan'ı 18 Ocak'ta Ankara Congresium salonunda gerçekleşen Truva Sonatı' isimli konserine çağırması, bu aydın, sanat ve kültür düşmanı, mutlak iktidar tutkunu bir liderle belli bir diyaloga girmesi haklı ve meşru bir tepkiye yol açtı. Fazıl Say'ın tutumunun doğru olup olmadığı, Erdoğan'ın neden böyle bir diyalog kapısı açtığı ya da açar gözüktüğü tartışıldı.

Fazıl Say'ın aydınlara, akademisyenlere, sanata, kültüre karşı tavrı ortada olan Erdoğan'ı konserine davet etmiş olmasının tutarlı demokratizm açısından apaçık yanlış olduğu ve savunulamayacağı ortadadır. Erdoğan'ın mutlak iktidar tutkusu ve pratiğinin en önemli hedeflerinden biri, özelde muhalif aydınlar ve genelde toplumun kentli ve görece iyi eğitim almış katmanlarıydı ve herhalde hala da öyledir. Bu nedenle o, yakın zamana kadar toplumun daha geri, daha cahil ve daha muhafazakar katmanlarına seslenmeyi, onların geri yanlarını ve gerici önyargılarını okşamayı yeğlemişti. Ve o özellikle, birinci kategoride yer alanları Beyaz Türkler, laikçiler, imtiyazlı katmanlar olarak nitelemeye ve ikinci kategoride yer alanları birinci kategoride yer alanlar aleyhine kışkırtmaya özen göstermiş, kendisini eleştirmiş ya da kendisine biat etmemiş olan aydınlara karşı sistemli bir düşmanlık politikası sürdürmüştü. Onun bu tutumunu değiştirdiğini gösteren herhangi bir ciddi veriye de sahip değiliz.

Fazıl Say'a gelecek olursak şunları söyleyebiliriz: Bir BURJUVA demokrati ve Kemalist ideolojinin etki alanı içinde bulunan bir sanatçı olduğu dikkate alındığında Say'ın davranışının çok da tuhaf ve şaşırtıcı olmadığı, bu

kategorideki aydınların bu tür yalpalamalar yaşamasının nesnelerin doğası gereği olduğu anlaşılır. Dolayısıyla Say'ı, tutarlı bir demokrat olduğu gizli -ve hatalı- varsayımından hareketle eleştirmek anlamlı değildir. Ezilen sınıfların siyasal öncüsü, genelde esas işi zihinsel üretim yapmak olan ve insanlığın bilgi ve kültür birikimini gelecek kuşaklara taşıyan aydınları demokrasi, ulusal kurtuluş ve sosyalizm kavgasına kazanmak ve onların yeni ve eşitlikçi bir toplumun kurulması savaşımına azami düzeyde katkı sunmalarını sağlamak için uğraş verir. Bu da, burjuva demokratlarına ve liberal burjuva aydınlarına karşı olumlu bir tutum takınmayı, onların geri ve gerici tutumlarını sistemli bir biçimde eleştirmeyi, zaman içinde onları daha ileri bir konuma çekmeye çalışmayı ve koyu bir devlet yanlısı, aktif bir karşı-devrimci ve bağınaz bir gerici olmadıkları sürece onları karşıya almamayı/dışalamamayı ve onlarla dostça ilişkiler sürdürmeye özen göstermeyi gerektirir. Gerektirir, çünkü özellikle geri ve bağımlı ülkelerde iyi eğitim almış ve yetenekli insanların sayısı her zaman az olacak ve eşitlikçi, adil ve özgür bir toplum kurma doğrultusunda atılacak adımlar için aydınlara hep ihtiyaç duyulacaktır.

Yinelemek gerekirse, siyasal gericiliğe, emperyalizme ve kapitalizme karşı savaşım, aynı zamanda bizden önceki kuşakların çabalarının ürünü olan bilgi ve kültür mirasının korunması ve bu mirasın daha ileri bir toplum kurmak için uğraşan bugünün ve geleceğin işçi ve gençlik kuşaklarına aktarılması için bir savaşımdır. Lenin, Gençlik Birliklerinin Görevleri Üzerine adıyla yayınlanan bir konuşmasında, proleter kültürünün oluşturulmasının yolu üzerine görüşlerini anlatırken şöyle diyordu:

İnsanlığın tüm gelişme süreci boyunca yarattığı kültürün tam olarak kavranması ve dönüştürülmesi olmaksızın bir proleter kültürünün yaratılamayacağını berrak bir biçimde kavrayamadığımız sürece bu sorunu çözemeyeceğiz Proleter kültürü insanlığın kapitalist, toprakağası ve bürokratik toplumların boyunduruğu altında biriktirdiği bilgi dağarcığının mantıksal gelişmesinden başka bir şey olamaz. (On Culture and Cultural Revolution/ Kültür ve Kültür Devrimi Üzerine, s. 133)

Türkiye özgülünde, özellikle Türk burjuva demokratlarının ve liberal aydınlarının büyük bir bölümünün belli ölçüde Kemalizmin ve Türk milliyetçiliğinin etkisi altında olduğunu söyleyebiliriz. Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Aziz Nesin, Ruhi Su, Behice Boran, Mehmet Ali Aybar, Yaşar Kemal, Gülriz Sururi, Genco Erkal, Rıfat Ilgaz, Kemal Bilbaşar, Aydın Boysan, Orhan Aydın, Metin Akpınar, Müjdat Gezen, Zülfü Livaneli, Levent Üzümcü, İrfan Değirmenci, Ayşen Gruda gibi kimi ölmüş ve kimi yaşamakta olan pek çok aydın ve sanatçının konumu bunu kanıtlar. Ancak bu olgudan hareketle -

bağnaz milliyetçi ve Kemalist olanlar ve devlete yakın duranlar bir yana- bu aydınların hemen hemen tümünü, İttihatçı, Kemalist, şoven vb. olarak nitelemek ve karşı kampta görmek ve göstermek hem bir zihinsel tembellik/ kolaycılık ve hem de her şeyi ak ile kara ikilemi içinde gören ve gösteren hatalı bir tutum olacaktır. Burada da ezilen sınıfların siyasal öncüsünün görevi, bu gerici etkinin varlığını gerekçe göstererek sol çocukluk yapmak, bu aydınlardan uzak durmak ve onları karşıya almak değildir ve olmamalıdır. Onun görevi ilerici, demokrat, laik vb. olma eğilimi İLE Kemalizmi ve Mustafa Kemal'in kurduğu cumhuriyeti savunma eğilimi arasındaki antagonizmin birincisinden yana çözülmesi ve bu aydınların anti-faşist ve devrimci kavga ortamının ateşinde daha tutarlı ve daha ileri bir mevziye çekilmesi için uğraş vermektir. Siyasal deneyimi ve teorik birikimi sınırlı genç ve heyecanlı devrimciler ve Ermeni, Rum, Kürt yurtsever ve milliyetçileri bu konuda genel olarak olumsuz bir tutum alıyorlar. Hatta bazan, siyasal deneyimi ve teorik birikimi hiç de sınırlı olmayan devrimci ve demokratların bile bu konuda sekter ve dışlayıcı bir tutum takınmalarına tanık oluyoruz.

Geçerken, sözü edilen Türk ilerici aydınlarını acımasız bir biçimde eleştiren, hatta linç eden pek çok çevre ve kişinin, örneğin Kürt ulusal hareketinin liderlerinin Say'inkinden daha ya da çok daha geri tutum ve açıklamalarını görmezden gelmelerine işaret etmek isterim. (Herhalde Say'ın asıl günahı, onun arkasında silahlı bir güç ve milyonların aktif desteğinin olmaması olmalı.) Kürt liderlerinin böylesi geri ya da çok geri, hatta düpedüz gerici tutum ve açıklamalarına değişik yazılarımda pek çok kez değindim. Burada sadece bir kaç örneğe bir kez daha değinmekle ve onları yeniden anımsatmakla yetineceğim.

a) Abdullah Öcalan başta gelmek üzere pek çok Kürt siyasal lideri Osmanlı-Türk gericiliğine ve onun Yavuz Sultan Selim ve Mustafa Kemal gibi simge isimlerine ve 1919-22 Türk ulusal kurtuluş savaşına olumlu yaklaşmışlardır. Onlar, yer yer bugün de Kürt halkı ve ulusal hareketi ile Türk gericiliği arasında Sünni İslam temeli üzerinde bir bağlaşmayı öğütlemekte ve Kürt halkının ve ulusal hareketinin güç ve olanaklarını Türk gericiliğinin buyruğuna sunmayı ve böylelikle Türkiye'nin Ortadoğu'da daha etkili ve daha güçlü bir devlet haline gelmesine katkıda bulunmayı önermektedirler.

b) KCK Eşbaşkanı Bese Hozat 2014 başında yaptığı bir açıklamada aynen şöyle demişti:

İsrail lobisi, yine milliyetçi Ermeni ve Rum lobileri paralel birer devlettir. Paralel devletlerin birbiriyle ortaklaştığı ciddi bir çıkar ilişkisi vardır. Paralel devletlerin resm bir hukukları, anayasaları yoktur. Görünürde resmiyete

kavuşmuş bir orduları da yoktur ama resm olandan daha güçlü ve örgütlü bir güce sahiptirler. Özel Harp Dairesi ve JİTEM gibi güçler paralel devletin vurucu güçleridir, şimdi buna resm kimlikli emniyet, polis ve yargı güçleri de eklenmiştir. Bunların bağlı kaldıkları hiçbir hukuk ve kural yoktur. Tüm savaş kurallarını kendileri belirleyip uyguluyorlar, kimseye de bir hesap vermiyorlar. Paralel devletin korkunçluğu esas burada ortaya çıkıyor. Paralel devlet Gladyo devletidir, NATO destekli cemaatin ve lobilerin illegal devlet örgütlenmesidir. (Paralel devlet 9 Ocak komplosunun içindedir, Fıratnews.com, 8 Ocak 2014.) Diğer KCK liderlerinin de destek verdikleri bu açıklama asla izole edilmiş ve atipik bir açıklama değildi. O aslında Öcalan'ın yıllar öncesinden beri yaptığı temelsiz suçlamaların bir uzantısı niteliğindeydi.

c) Selahattin Demirtaş ve HDP milletvekilleri Erdoğan'ın Kürt halkına, Türkiye ilerici güçlerine ve HDP'nin kendisine ve Suriye halkına karşı tutumu ortadayken, yani 28 Ağustos 2014'te TBMM'nde yapılan Cumhurbaşkanlığı yemin törenine katılmışlardı. Dahası onlar, var olan gerici anayasayı ve yasaları çiğneyerek ve devlet olanaklarını kullanarak cumhurbaşkanlığı makamına gelen Erdoğan'ı ayakta alkışlamışlardı. Demirtaş, törene katılan CHP Milletvekili Engin Altay'ın kürsüye anayasa ve TBMM içtüzüğü kitapçıklarını fırlatmasını nezaket ötesi bir durum olarak niteleyerek CHP'nin de gerisine düşmüş, burjuva mesruiyet kurallarını bile ayaklar altına alan Erdoğan için Halk tarafından seçilmiş bir cumhurbaşkanı sözcüklerini kullanmış ve halkın iradesine saygılı olmak gerektiğini belirtmişti. Daha da ilginç Erdoğan'ın TBMM'ndeki törenden sadece bir gün önce, yani 27 Ağustos'ta yapılan AKP 1. Olağanüstü Kongresi'nde HDP'ni şöyle suçlamış olmasıydı:

HDP de teröre sırtını dayayarak varlık gösteren bir parti olmuştur. HDP bağımsız hür demokrat siyaset yerine, silahların gölgesinde siyaseti tercih etmiştir. (Hedefinde muhalefet vardı, Taraf, 28 Ağustos 2014) Buna, Kürt ulusal hareketin liderlerinin zaman zaman burada söylediklerinin tam tersini söylemeleri ve Türkiye sol hareketinin bir bölümüyle AKP ve Türk burjuva devleti karşıtı bağlaşımlar gerçekleştirmeleri ve/ ya da ABD ve Batı Avrupa emperyalistlerini ve bu güçlerin demokratikleştirme misyonunu öven açıklamalar yapmaları vb. örnek gösterilerek itiraz edilebilir. Ancak bu çelişme ya da tutarsızlık, ulusal hareketin liderlerinin uç boyutlara varan pragmatizmini ve taktiksel oportünizmini gösterir o kadar.

Ama Fazıl Say tartışması konusunun asıl önemli yanı Erdoğan'ın, hem de yanına eşini, tüm kabinesini ve Türkiye'yi ziyaret etmekte olan nüfuzlu bir Amerikan senatörünü alarak gitmiş olmasıdır. Bu eylemin Erdoğan'ın

birdenbire klasik müziğe ilgi duymaya başlamasıyla açıklanamayacağı ortada. Karşımızda iktidarda kalabilmek için her şeyi, ama her şeyi yapabilecek karakterde bir politikacı bulunuyor. Son kamuoyu yoklamalarından da anlaşılacağı üzere oy oranı yüzde 30'lara kadar inmiş olan AKP/ Erdoğan'ın desteğinin ekonominin iflasına ve daralmasına bağlı olarak 31 Mart 2019 yerel seçimlerine doğru belki yüzde 30'un da altına düşeceği anlaşılıyor. Bu rakamlar bir kez daha bir tür güven oylaması anlamı taşıyacak olan 31 Mart yerel seçimlerinden bağımsız olarak Tayyip Erdoğan'ın ve Erdoğan anlayışının Türkiye'yi içine hapsedmeye çalıştığı İslami deligömleğinin yırtılmaya başladığının bir göstergesi sayılabilir. Bu bağlamda Erdoğan'ın önümüzdeki günlerde ve haftalarda, toplumsal tabanının daralmasına karşı alacağı önlemler çerçevesinde benzer ikiyüzlü ve sahte uzlaşma adımları atabileceğini tahmin edebiliriz. Onun Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğunun onamadığı Suriye macerası konusunda söyledikleri de, yapılması planlanan tornistan girişimlerinin belirtileri sayılabilir.

Anımsanacağı üzere Erdoğan 21 Aralık 2018'de yaptığı bir açıklamada, Bizim Suriye'nin topraklarında gözümüz yok, ama Suriye'den bize gelecek terör saldırılarına karşı tavrımız kesindir demekle yetinmemiş, 23 Ocak'ta Rusya Devlet Başkanı Putin ile yaptığı görüşmeden sonra Suriye politikasında bazı düzeltmeler yapabileceklerini ima etmiş ve

Şimdi tabii dünkü seyahatten sonra Sayın Putin'le yaptığımız görüşmelerle bu Adana Mutabakatı'nın yeniden gündeme gelmesi, bunun üzerinde ısrarlı bir şekilde durmamızın gerekliliğini daha iyi anlıyoruz demişti. Bu söylenenler ve Suriye ile Türkiye arasında gizli görüşmelerin yapılmakta olduğu savları vb. bu demagojik manevraların bir başka göstergesi sayılabilir.

Bir burjuva muhalefet partisi bile olamayan CHP'nin beceriksizlik, çapsızlık ve korkaklığı nedeniyle yerinde saymasının, tabanının güvenini önemli ölçüde yitirmiş olmasının, gericilikte AKP ile yarışmasının ve belediye başkanlıkları için yürütülen kariyer çekişmeleri yüzünden iyice paralize olmuş olmasının da, demagojik adımlar atması için Erdoğan'a hayli geniş bir manevra alanı açtığı bellidir. Sonuç olarak bu koşullarda Erdoğan'ın böyle bir uzlaşma adımı ya da adımları atmasının, atmaya zorlanmasının kendisi açısından anlaşılır nedenleri vardır. Ancak bu adımların, Erdoğan'ın ve AKP gericiliğinin genel çizgisinde köklü bir değişiklik anlamına gelmediği ve gelmeyeceği ve onların stratejik duruşunu değiştirmeyeceği de açık olmalı. Sonuç olarak daha 19 Aralık 2018'de Türkiye İnsan Hakları Vakfı Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı'ya terör örgütü propagandası yapmaktan 2.5 yıl hapis cezası verdiren, 21 Aralık 2018'deki bir TV programında kendisini eleştiren Müjdat

Gezen ile Metin Akpınar hakkında iç savaş ve askeri darbe çağrısı yapma suçlamasıyla alelacele dava açtıran ve 5 Ocak 2017’da verdiği bir röportajda kendisi için, Cumhurbaşkanı bir Mozart bir Beethoven dinlesin. Belki iyi gelir diyen Rutkaz Aziz’e, Bu ülkenin meşrebi ve duruşu belli olan Cumhurbaşkanı’nı bira içmeye, Mozart dinlemeye zorlamak faşistliğin dik alasıdır diye çıkışan bir liderden söz ediyoruz.

Author Details

Garbis ALTINOĞLU

maryamohannes@yahoo.fr

Bunu paylaş:Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)LinkedIn üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Daha fazlaArkadaşınızla e-posta üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Skype'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Telegram'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pocket'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)